

Itsenäisyyspäivän puhe Kalevankankaan sankarihaudalla

Mika Hannula, Professori, TKT, Suomen Reserviupseeriliiton puheenjohtaja

Tampere 6.12. 2008

Kunnioitetut sotiemme veteraanit ja lotat, herra kenraali, hyvät naiset ja herrat! Minulle on suuri kunnia viettää Teidän kanssanne itsenäisen Isänmaan, meille kaikille niin rakkaan Suomen 91. itsenäisyyspäivää.

4. joulukuuta 1917 Keisarillinen Suomen Senaatti antoi esityksensä Suomen julistautumisesta itsenäiseksi Venäjältä. Kaksi päivää sen jälkeen, 6. joulukuuta, Suomen eduskunta hyväksyi esityksen. Tätä päivää me suomalaiset vietämme Isänmaamme itsenäisyyspäivänä.

Itsenäistyessään Suomi oli köyhä maatalousvaltio. Tuohon aikaan keskiverto suomalaisen odotettavissa oleva elinikä oli alle 50 vuotta. Nykyisin vastaava ikä on naisilla yli 80 ja miehillä yli 75 vuotta. Me suomalaiset olemme kulkeneet itsenäisyytemme aikana pitkän taipaleen. Tuohon taipaleeseen on kuulunut hetkiä, jolloin Isänmaamme kohtalo on ollut vaakalaudalla.

Maamme nousu yhdeksi maailman kilpailukykyisimmäksi maaksi ei ole ollut sattumaa. Se on seurasta suomalaisesta työstä, useiden sukupolvien uutterasta ja periksi antamattomasta ponnistelusta perheen, läheisten ja Isänmaan puolesta.

Viimeisen kymmenen vuoden aikana maamme on useissa kansainvälisissä kilpailukykytutkimuksissa sijoitettu maailman terävimpään kärkeen. Kuluvan vuoden maaliskuussa julkaistun tutkimuksen mukaan maamme on tätä nykyä Euroopan kilpailukykyisin maa.

Tämänkaltaisissa tutkimuksissa tarkastelunäkökulma on yleensä maan talouden tila ja sen kehittyminen. Tärkeinä pidetään talouden ja tuottavuuden kasvua, työllisyyttä, koulutusta, investointeja ja talouden vakautta.

Kuten hyvin tiedämme, tänä vuonna maailmantalous on kääntynyt laskusuhdanteeseen, jonka vaikutukset näkyvät myös meillä. Tämä asia ei kuitenkaan heikennä suhteellista asemaamme yhtenä maailman parhaiten menestyneistä maista. Suomi on nykyisin erottamaton osa läntistä Eurooppaa

ja meidän etumme kulkee monessa asiassa käsi kädessä muiden EU-maiden ja läntisen yhteisön kanssa.

Meidän suomalaisten vahvuutena maailmalla tunnetaan korkea koulutustaso, investoinnit tutkimukseen sekä hyvin hoidettu valtiontalous. Aivan keskeisessä roolissa tässä kokonaisuudessa on korkea koulutustaso ja sen mukanaan tuoma osaamispääoma. Perinteiset tuotannontekijät, kuten energia ja taloudellinen pääoma, eivät enää ole niin ratkaisevassa roolissa kuin aiemmin. Tämän päivän yritykset ja kansakunnat menestyvät osaamispääomansa turvin. Kyky luoda ja soveltaa uutta viestintä- ja tietoteknologiaa on yksi tärkeimmistä osaamisalueistamme.

Kansainvälisen mittapuun mukaan meidän suomalaisten elintaso on kylmillä tunnusluvuilla tarkasteltuna korkea. Bruttokansantuottemme on tosin vain jonkin verran OECD-maiden keskiarvon yläpuolella, mutta tämä ei kerro elintasostamme kaikkea. Usein nimittäin unohdamme, että maamme on yksi tasaisimpien tulojakojen maista, työaikamme on huomattavan lyhyt ja vapaa-aikaa meillä on enemmän kuin bruttokansantuotteen kärkimaissa. Suhteutettuna vuotuisen työaikaan meillä menee siis erittäin hyvin.

Yliopistoilla ja korkeakouluilla on tärkeä tehtävä ylläpitää ja kehittää kansakunnan osaamistasoa. Suomi on tasa-arvoinen maa, jossa nuoren ihmisen kouluttautuminen ei ole perheen tai suvun varallisuudesta kiinni. Tämä on yksi menestystekijöistämme, joista tulevaisuuden Suomessa kannattaa pitää kiinni. Vain tällä tavalla pystymme varmistamaan, että ikäluokkansa lahjakkaimmat yksilöt voivat kantaa kortensa kekoon koko kansakunnan hyväksi.

Toisaalta en tahdo sanoa, että meillä olisi täällä Suomessa kaikki hyvin. Ei suinkaan. **Ihmisen elämä on täynnä haasteita.** Osa niistä on henkilökohtaisia, osa taas koskettaa koko yhteiskuntaa. Meillä ihmisillä on myös niin kovin inhimillinen piirre löytää aina uusia ongelmia viimeistään silloin, kun pääsemme vanhoista ongelmistamme eroon.

Joskus myös unohdamme, että kaikki on suhteellista. Aina välillä on hyvä istua TV-uutisten ääreen ja miettiä, minkälaisia ongelmia monessa muussa maassa joudutaan ratkomaan; sodat, terroriteot, etniset puhdistukset, ympäristökatastrofit ja tappavat epidemiat ovat asioita, joiden keskellä kukaan meistä ei varmastikaan haluaisi elää.

Me suomalaiset olemme olleet tavattoman hyvässä asemassa jo kymmeniä vuosia. Rohkenen sanoa, että sotien jälkeiset vuosikymmenet ovat olleet meille kasvun ja kehityksen aikaa ja olemme saaneet rauhassa rakentaa

hyvinvointiamme. Tästä kaikesta on syytä olla kiitollinen niille sukupolville, jotka uhrauksillaan ovat tämän Isänmaan meille lunastaneet.

Isänmaamme Suomi on paljon muutakin kuin kilpailukykyinen kansantalous maailman kartalla. Se on koti, johon kuuluu oma kieli ja oma kulttuuri. Kenraali Ehrnroothin sanoja lainatakseni Suomi on paras paikka meille suomalaisille.

Isänmaan turvallisuudesta meidän on kannettava huolta myös näin syvän rauhan aikana. Me suomalaiset olemme pieni kansakunta. Säilyttääksemme vapautemme meidän on oltava ystävällisiä ja yhteistyöhakuisia, sekä kunnioitettava muiden oikeuksia. Lisäksi meidän tulee liittoutua niiden tahojen kanssa, joiden arvot ovat lähimpänä omia arvojamme.

Isänmaan turvallisuudesta huolehtiminen tarkoittaa myös varautumista pahimman varalle. Me suomalaiset emme uhkaa ketään ja toimimme aktiivisesti hyvinvoinnin ja rauhan asialla. Samaan aikaan on kuitenkin huolehdittava siitä, että meillä on uskottava kyky puolustaa Isänmaatamme tarpeen vaatiessa myös sotilaallisesti.

Yleinen ja yhtäläinen asevelvollisuus on Suomen puolustuskyvyn kulmakivi. Yksittäisten poliitikkojen avaukset ammattiarmeijasta tai valikoivasta asevelvollisuudesta eivät onneksi ole saaneet laajaa kannatusta.

Yleinen asevelvollisuus on omiaan ylläpitämään tasa-arvoa ja yhteistä tunnetta siitä, että tätä maata voi ja kannattaa puolustaa. Yleisellä asevelvollisuudella myös on monia tärkeitä yhteiskunnallisia vaikutuksia, joita emme aina tule ajatelleeksi.

Suomessa suurin osa miespuolisista kansalaisista suorittaa varusmiespalveluksen. Nykyisin myös moni nuori nainen on halunnut itselleen tuon opettavan ja tärkeitä valmiuksia antavan kokemuksen. Toisin kuin monessa muussa maassa, meillä kaikki asepalvelustaan suorittavat varusmiehet aloittavat alokkaina samassa tuvassa. Kuten kenraali Gustav Hägglund on kirjoittanut, armeija on ollut Suomessa sulatusuuni, jossa vuorineuvoksen vesa ja torpan poika ovat kohdanneet toisensa kumpikin samalla viivalla. Jokaisella on tuossa tilanteessa samat mahdollisuudet ja jokaista kohdellaan samalla tavalla lähtökohdistaan riippumatta. Tämä lisää sosiaalista yhdenvertaisuutta ja yhteenkuuluvuutta myös muualla yhteiskunnassamme.

Alokasajan jälkeen osa varusmiehistä valitaan johtajakoulutukseen. Tästä seuraa, että suomalaisessa yhteiskunnassa johtajat tuntevat alaisensa ja alaiset tuntevat johtajansa. Tämä ei päde pelkästään Puolustusvoimiin, vaan

koko yhteiskuntaan. **Yleinen asevelvollisuus ja sen yhdenvertaisuutta ylläpitävä voima tuottavat sellaista aineetonta pääomaa, josta Suomen kaltaisen osaavan, mutta pienen maan ei kannata tulevaisuudessakaan luopua.**

Puolustusvoimain komentaja, amiraali **Kaskeala** totesi Reserviläinen-lehden haastattelussa tällä viikolla, että Suomalaiset reserviläiset ovat maailman parhaita sotilaita. Yleisellä asevelvollisuudella on siis paitsi tärkeitä yhteiskunnallisia vaikutuksia, niin ennen kaikkea se tuottaa hyviä sotilaita.

Ammattiarmeijaan perustuvaa puolustusratkaisua on usein perusteltu sillä, että reserviläisarmeija ei hallitsisi entistä monimutkaisempia teknisiä puolustusjärjestelmiä. Tämä jos mikä, on meillä Suomessa silkkaa propagandaa.

Suomalainen reserviläinen on paitsi hyvin koulutettu sotilas, niin myös jonkin alueen ammattimies- tai nainen. Siviilissä matkapuhelinverkkoja kehittävä reserviläinen pärjää taatusti myös Puolustusvoimain johtamisjärjestelmien kanssa. Maansiirtourakoitsija osaa organisoida tielinjan avaamisen riippumatta siitä, onko hänellä päällään siviilivaatteet vai sotilaspuku. On myös hyvä muistaa, että kenttäarmeijamme upseeristosta noin 4/5 osaa on meitä reservin upseereja, jotka näin rauhan aikana toimimme esimiehinä ja johtajina omissa siviilitehtävissämme. Yleinen asevelvollisuutemme ja reserviläisiin perustuva puolustusratkaisumme takaa sen, että tarpeen niin vaatiessa meillä on Isänmaatamme puolustamassa todellinen ammattilaisarmeija.

Kun vertailukohteeksi otetaan niin sanottu ammattiarmeija, ei meillä ole mitään syytä pelätä osaamisemme puolesta. Ei ole mikään salaisuus, että useassa maassa ammattiarmeijan palkkalistoille hakeutuu moni sellainen yksilö, joka syystä tai toisesta ei ole löytänyt paikkaansa muualta yhteiskunnasta tai jolla on tavanomaisuudesta poikkeava kiinnostus sotimiseen. En minä ainakaan haluaisi jättää Isänmaamme sotilaallista puolustusta heidän kaltaistensa varaan.

Meillä suomalaisilla on nykyisin ehkä parhaat mahdollisuudet vapaaehtoiseen maanpuolustustyöhön sitten 40-luvun. Tämän vuoden alusta astui voimaan laki vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta. Nimestään huolimatta tuo laki koskee pääasiassa vapaaehtoista maanpuolustuskoulutusta, eikä niinkään vapaaehtoista maanpuolustustyötä, joka on edellistä paljon laajempi käsite. Uuden lain turvin toimintansa aloitti Maanpuolustuskoulutusyhdistys, joka julkisoikeudellisena yhdistyksenä on valmis ottamaan vastaan aiempaa vaativampia tehtäviä maanpuolustuksemme järjestelyissä. Varsinaisen toimintansa yhdistys toki

aloitti 15 vuotta sitten, kun Suomi teki uuden tulkinnan Pariisin rauhansopimuksesta. Ennen tuota tulkintaa vapaaehtoinen sotilaallinen koulutus Puolustusvoimien ulkopuolella ei ollut mahdollista.

Vapaaehtoisessa maanpuolustustyössä perinteisillä maanpuolustusjärjestöillä on tärkeä tehtävä toimia maanpuolustustahdon ylläpitäjinä ja toimintamahdollisuuksien varmistajina. Vuonna 1931 perustetun Suomen Reserviupseeriliiton toiminta-ajatuksena on edistää toiminnallaan Isänmaan ja sen kaikkien kansalaisten turvallisuutta. Nykyisin Reserviupseeriliitto on 28 000 reserviupseerin aktiivisesti toimiva aatteellinen järjestö, jolla on vankka kenttäorganisaatio ja toimivat kotimaiset ja kansainväliset yhteydet. Yhdessä muiden keskeisten maanpuolustusjärjestöjen tavoin olemme jäsenenä ja aktiivisena toimijana myös Maanpuolustuskoulutusyhdistyksessä.

Nykyisin ne reserviläiset, jotka kenttäkelpoisuutensa ja muiden henkilökohtaisten ominaisuuksiensa puolesta ovat sijoituskelpoisia sodan ajan joukkoihimme, voivat myös hakeutua Puolustusvoimien maakuntajoukkoihin. Nämä joukot ovat kotiseudun puolustajia, jotka harjoittelevat toimintaansa sodan ajan kokoonpanossa lukuisia kertoja vuodessa.

Jokaiselle Suomen kansalaiselle löytyy nykyisin mahdollisuus osallistua vapaaehtoiseen maanpuolustustyöhön iästä, sukupuolesta tai sotilasarvosta riippumatta.

Isänmaamme, jonka 91. itsenäisyyspäivää tänään vietämme, on hyvä paikka asua ja elää. Me suomalaiset olemme osaava ja poikkeuksellisen maanpuolustustahtoinen kansakunta. Meillä maanpuolustus on koko kansan asia. Pitäkäämme tästä huoli myös tulevaisuudessa.

Olkaamme myös kiitollisia Isänmaastamme menneille sukupolville. Ilman heidän uhrauksiaan meillä ei olisi vapaata Suomea, jossa elää ja lapsemme kasvattaa. Toimikaamme siten, että tämä maa on myös tulevaisuudessa paras paikka meille suomalaisille!

Näillä sanoilla haluan toivottaa Teille kaikille hyvää itsenäisyyspäivää!